

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
ВІДДІЛ ДИДАКТИКИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ЛАБОРАТОРІЯ
ПСИХОДИДАКТИКИ ІМЕНІ Я. А. КОМЕНСЬКОГО
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
БРЕСТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БРДУ ІМЕНІ О. С. ПУШКІНА
(БІЛОРУСЬ)
ГРОДНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯНКИ КУПАЛИ (БІЛОРУСЬ)
ДЗО «ГРОДНЕНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ» (БІЛОРУСЬ)
КАЗАХСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АБАЯ
(КАЗАХСТАН)
УНІВЕРСИТЕТ САСКАТЧЕВАНА (КАНАДА)
САМАРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ВИЩА ШКОЛА БІЗНЕСУ І НАУК ПРО ЗДОРОВ'Я У м. ЛОДЗЬ (РЕСПУБЛІКА
ПОЛЬЩА)

FOLIA COMENIANA

*ВІСНИК ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ЛАБОРАТОРІЇ ПСИХОДИДАКТИКИ
ІМЕНІ
ЯНА АМОСА КОМЕНСЬКОГО*

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали I Міжнародної
науково-практичної онлайн-Інтернет-конференції**

06 квітня 2017 року

Частина I

Умань – 2017

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР ТА ВІДПОВІДАЛЬНА ЗА ЗБІРНИК:

Осадченко І. І. – д. пед. н., професор, завідувач Польсько-української науково-дослідницької лабораторії психодидактики імені Яна Амоса Коменського Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Васьківська Галина – д. пед. н., ст. науковий співробітник, зав. відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України.

Велесон Войцех – д. соціолог. н., проректор з організації навчання та якості освіти Вищої школи бізнесу і наук про здоров'я в Лодзі.

Івлева Надія – к. пед. н., доц. Казахського національного педагогічного університету імені Абая.

Коберник Галина – к. пед. н., проф., зав. кафедри теорії початкового навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Коберник Олександр – д. пед. н., проф., зав. кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Кочетова Наталія – к. ф.-м. н., декан факультету початкової освіти Самарського державного соціально-педагогічного університету.

Кравченко Оксана – к. пед. н., доц., декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Лякішева Анна – д. пед. н., проф., декан Педагогічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Максимук Лариса – к. пед. н., доц. кафедри іноземних мов Брестського державного університету імені О. С. Пушкіна.

Сергійко Світлана – к. пед. н., доц., ректор Гродненського обласного інституту розвитку освіти.

Тарантей Лариса – к. пед. н., доц., декан Гродненського обласного інституту розвитку освіти.

Якимчук Борис – к. психол. н., проф. кафедри психології, декан факультету початкової освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Штефан Людмила – д. пед. н., проф., завідувач кафедри історії педагогіки і порівняльної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Григорія Сковороди.

Данилюк Оксана – к. філол. н., доц., зав. кафедри філології та методики початкової освіти Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 8 від 25.04.2017 р.).

Мова видання: українська, російська, польська, англійська, китайська

М 74 МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТЬНОГО СЕРЕДОВИЩА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ : Матеріали Першої Міжнародної Інтернет-конференції, м. Умань, 6 квітня 2017 року // FOLIA COMENIANA : Вісник Польсько-української науково-дослідницької лабораторії психодидактики імені Я. А. Коменського / гол. ред. Осадченко І. І. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2017. – Ч. I. – 113 с.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія *КВ* №19704 – 9504Р від 21.12.2012 р.

До збірника увійшли матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Модернізація освітнього середовища: проблеми та перспективи». Основна тематика представлених доповідей відповідає напрямкам роботи конференції: методологія модернізації освітнього середовища; особливості сучасного виховного середовища та сучасні підходи до удосконалення навчального процесу у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах; основні тенденції формування змісту освіти в умовах модернізації освітнього середовища; сучасні педагогічні технології у процесі модернізації освітнього середовища; проблеми управління навчальними закладами у період їх модернізації; діяльність соціально-психологічної служби у ЗНЗ та ВНЗ; історія та перспективи, філософія освіти на зламі її модернізації; психодидактичні дослідження як необхідність реалізації продуктивної освіти.

ЗМІСТ

I. МЕТОДОЛОГІЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

- Іванюк Ганна.* Нова стратегія розвитку освітнього середовища педагогічного вищого навчального закладу.....6
Кослячук Сергій. Проблема модернізації освітнього середовища: аксіологічно-акмеологічний контекст.....9
Січкара Алла. Трансформація ідей про розвивальне середовище у еспадщині українських педагогів (20-ті рр. ХХ століття).....12

II. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ВИХОВНОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ТА ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

- Дурманенко Оксана.* Організація виховної роботи у ВНЗ у контексті модернізації освітнього середовища.....16
Кибальна Неля. Виховання цілеспрямованої позитивної мотивації майбутніх фахівців цивільного захисту на необхідність прояву відповідальності у професійній діяльності.....19

III. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ТА ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

- Борзенкова Ольга.* Умовля формування професійної компетентності магістрів освіти.....22
Васьківський Микола. Особливі чинники підготовки старшокласників до вибору професії типу «людина – техніка»...28
Галушак Ірина. Педагогічні детермінанти формування правової компетентності майбутніх економістів у вищій школі.....30
Голова Наталія. Особливості підготовки вихователів до формування просторово-часових уявлень дітей дошкільного віку.....33
Денисенко Світлана. Сучасні методи та засоби створення мультимедійного освітнього середовища ВНЗ.....37
Куземко Леся. Сучасні виклики вищої педагогічної освіти.....39
Паламар Світлана. Формування ціннісних орієнтацій старшокласників засобами міжпредметних зв'язків.....43

IV. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ОСВІТИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

- Барановська Олена.* Міжпредметна інтеграція як основний чинник удосконалення навчального процесу в старшій школі в умовах профільного навчання.....46
- Бобилєв Дмитро.* Модернізація цілей і змісту методичної системи навчання функціонального аналізу з пріоритетом професійної спрямованості та фундаментальності.....49
- Кизенко Василь.* Варіативний компонент як важливий чинник модернізації освітнього середовища.....52
- Кравчук Ольга.* Педагогічні реалії формування краєзнавчої компетентності в учнів старшої школи.....55
- Трубачева Світлана.* Метапредметні основи професійно зорієнтованого освітнього середовища у старшій школі.....59
- Чирва Галина.* Основи моделювання сучасного змісту підготовки майбутніх спеціалістів у педагогічних ВНЗ.....61

V. ДИДАКТИЧНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

- Бобкович Катерина.* Значення системи moodle як засобу модернізації та оптимізації освітнього процесу у вищих медичних навчальних закладах.....63
- Васьківська Олена.* Розвиток діалогічних умінь старшокласників в умовах віртуального середовища.....67
- Голуб Володимир, Голуб Надія.* Усна народна творчість як теоретична основа формування пізнавальних інтересів у молодших школярів.....69
- Стеценко Надія.* Організація тестового контролю навчальних досягнень студентів з дисциплін педагогічного циклу.....71

VI. СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

- Welskop Wojciech (Велскон Войцех).* Action learning and case-study as a modern interactive educational technology.....73

- Венгловська Олена.* Особистісно-професійний розвиток майбутнього фахівця засобами пошукової діяльності.....77
- Коберник Галина.* Показники готовності майбутніх учителів до впровадження інноваційних педагогічних технологій.....80
- Чорноус Оксана.* Дидактичні особливості мультимедійних технологій в освітньому середовищі.....84

VII. ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ У ПЕРІОД ЇХ МОДЕРНІЗАЦІЇ

- Дичук Павло, Перфільєва Людмила.* Інновації моніторингу якості вищої освіти.....86

VIII. ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ У ЗНЗ ТА ВНЗ: ІСТОРІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

- Іванова Наталя.* К вопросу о социально-психологической адаптации выпускников факультета начального образования к работе в образовательных организациях.....89
- Лисюченко Людмила.* Теоретичний аналіз проблеми професійної адаптації особистості.....96
- Чекаленко Вікторія.* Соціально-психологічний супровід професійного становлення студентів.....99

IX. ПСИХОДИДАКТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК НЕОБХІДНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКТИВНОЇ ОСВІТИ

- Бартків Оксана.* Сутність сприятливого навчально-виховного середовища вищого навчального закладу.....101
- Беллюдна Наталія.* Психофізіологічні основи розвивального навчання молодших школярів в емпіричному досвіді В. О. Сухомлинського.....105
- Дурманенко Євгенія.* Інноваційний потенціал викладача вищої школи як показник модернізації навчального середовища.....107
- Хайрулліна Юлія.* Формування художнього світосприйняття школярів засобами медіакраєзнавства.....110

Правова компетентність – це система правових знань, переконань, навичок, досвіду, механізму дії права і правових технологій, що дозволяють особистості орієнтуватись у правовому полі, юридично грамотно знаходити в ньому вирішення завдань, що виникають.

Отже, правова компетентність, як особистісно-професійна якість, відбивається через характер ставлення до діяльності та певні компетенції.

Формування правової компетентності передбачає засвоєння студентом не окремих, відірваних один від одного елементів правових знань, умінь та якостей, а оволодіння сукупністю освітніх компонентів, що мають особистісно-діяльнісний характер.

Оскільки підготовка майбутнього економіста до правової освіти і правового виховання передбачає, окрім правового, загальнокультурний, психолого-педагогічний, навчально-методичний компоненти, то умовою ефективності цього процесу є врахування принципів безперервності, міждисциплінарності та використання інтегративного підходу у професійній підготовці майбутнього фахівця економіки. У ході теоретичного й експериментального дослідження нами виявлено, що ефективність формування правової компетентності у майбутніх економістів можлива при обов'язковому дотриманні створених у процесі професійної підготовки студентів таких педагогічних умов:

– наявність у вищому навчальному закладі освітнього (правового) середовища, що підтримує правові установки й соціально-правові цінності (повага до права, повага до прав і свобод людини, законність тощо);

– реалізація правової освіти (правового навчання та правового виховання) студентів протягом усього періоду їхнього навчання у рамках навчально-професійної, наукової, соціокультурної діяльності та діяльності в період практик;

– доповнення змісту навчальних дисциплін психолого-педагогічного та соціально-гуманітарного циклів питаннями професійно-правового характеру;

– запровадження спецкурсу «Формування правової компетентності майбутнього економіста» як узагальнювальної ланки системи теоретичної та практичної правової підготовки студентів.

Отже, удосконалення рівня професіоналізму майбутнього економіста, зокрема його правової компетентності, в умовах університетської освіти потребує глибокого аналізу правової діяльності як результату правової підготовки. Правова компетентність майбутнього економіста – це наявність системи професійно-правових знань чинного законодавства; вміння мислити правовими категоріями; усвідомлення сутності права та механізмів його дії; доречно використовувати набуті правові знання у професійній діяльності.

Основними способами формування правової компетентності у майбутніх економістів є правова освіта й правове виховання та соціалізація у правовому середовищі вищого навчального закладу, що становить перспективу подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Бодалев А.А. Психология новой эры: компетентность или беспомощность. [Електронний ресурс] – Режим доступа <http://psy.1september.ru/2001/47/45.htm>.
2. Кічук Я. В. Правова компетенція – інваріантна суб'єктна характеристика сучасної студентської молоді. [Електронний ресурс] / Я. В. Кічук. – Режим доступу: http://intellectinvest.org.ua/ukr/pedagog_editions_emagazine_pedagogical_science_vypuski_03_2010_st_13/
3. Лазарчук Г.В. Правова компетентність інженера-педагога економічного профілю [Електронний ресурс] / Г.В. Лазарчук. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pipo/2012_36/12lavepe.pdf

Голота Наталія,

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОСТОРОВО-ЧАСОВИХ УЯВЛЕНЬ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Проблема часопросторової орієнтації надзвичайно різнопланова та має універсальне значення для різних сфер діяльності людини, пронизуючи різні сторони її взаємодії з

дійсністю. Формування просторово-часових уявлень – складний і важкий процес, що потребує від людини чималих зусиль. Особливо яскраво це демонструє дитина, яка без спеціального навчання, без відповідних занять, маючи обмежений життєвий досвід, не здатна виміряти, визначити, диференціювати просторово-часові характеристики. Тому значна роль у процесі засвоєння дитиною часопросторових уявлень належить дорослому.

Визначаючи важливість формування просторово-часових уявлень у дітей дошкільного віку, не можна не визнати необхідність ґрунтовної підготовки вихователів до здійснення цієї роботи в умовах дошкільних навчальних закладів.

У процесі навчання у вищому навчальному закладі відбувається становлення майбутнього вихователя, що значною мірою залежить від рівня професійної підготовки та готовності до навчання, виховання та розвитку особистості дітей дошкільного віку.

Головною метою теоретико-світоглядних засад фахової підготовки вихователя до формування просторово-часових уявлень дітей дошкільного віку є науково-прикладне володіння характеристиками й властивостями цих категорій. Усвідомлення і розуміння їх значення для всебічного розвитку дитини. Фахова готовність до поетапного формування просторово-часових уявлень у дітей різних вікових груп. Роз'яснення дітям особливостей відображення простору й часу у природних і соціальних явищах та відповідних поняттях. Розкриття специфіки їхнєму змісту. Уточнення їх сутності та прояву у процесі практичної діяльності дошкільників.

Аналіз наукових та методичних джерел засвідчує, що проблема формування просторово-часових уявлень у дітей дошкільного віку в практиці дошкільної освіти загалом обмежена формуванням елементарних природничо-математичних та художньо-образних уявлень, а проблема підготовки вихователів до здійснення цієї діяльності не знайшла належного теоретичного та практичного висвітлення, відповідного навчально-методичного забезпечення.

Діяльність дошкільних навчальних закладів є багатогранною, тому підготовка вихователів має бути відповідною. Слід виходити також з того, що важливо не тільки передати дітям певні знання, уміння й навички, але й забезпечити високий сенсорно-моторний розвиток та формування пізнавальної активності зростаючої особистості.

Сучасний стан розвитку суспільства, динамічність повсякденного життя, виробничих процесів вимагає від людини вчитися цінувати час з перших років життя, діяти згідно з ним, на новому осмислювати своє місце та роль у навколишньому світі, засвоювати нові простори життєдіяльності. Такий підхід має бути відображений у науково-методичних матеріалах підготовки студентів з педагогічних дисциплін, з психологічних та фахових методиках.

Велике значення має методична складова підготовки студентів: поєднання теорії з практикою, знань з уміннями, простору і часу.

Слід відзначити, що всі методики дошкільної освіти є двоскладовими, тобто такими, що містять теорію (література, мова, природа, мистецтво тощо) та методику (технології оволодіння змістом та формування відповідних умінь, навичок і здатностей дітей дошкільного віку різних вікових груп).

Набуті студентами професійні компетентності та фахові компетенції є тим інструментарієм, який дозволить вихователю здійснювати формування просторово-часових уявлень дітей в умовах дошкільних навчальних закладів. Однак є дуже важливим, щоб набуті знання студентів трансформувалися у професійну готовність творчо використовувати інноваційні технології формування просторово-часової свідомості та уявлень дітей в освітній діяльності дошкільних навчальних закладів.

Підготовка вихователя до організації різних видів діяльності дітей у дошкільному навчальному закладі знайшла своє відображення у навчальних та робочих навчальних програмах підготовки фахівців з напрямку «Дошкільна освіта».

Аналізуючи проблему формування просторово-часових уявлень як базового чинника розвитку особистості дитини та її відображення у змісті підготовки вихователів, можемо

констатувати брак, з одного боку, фундаментальності означеної проблеми у програмах підготовки фахівців, з іншого боку – технологічності: забезпечення її реалізації у різних видах діяльності дитини дошкільного віку.

Обґрунтування специфіки фахової підготовки вихователів у системі вищої педагогічної освіти до формування просторово-часових уявлень у дітей дошкільного віку дає підстави для таких узагальнень: її ефективність залежить від ціннісного потенціалу змісту освіти (дисциплін циклу професійної та фахової спрямованості), створення на цій основі спеціального фаховоспрямованого курсу.

Вивчивши зміст чинних програм та нормативних документів підготовки вихователів, можна констатувати, що питання підготовки вихователів до повноцінного забезпечення діяльності з формування у дітей просторово-часових уявлень у різних видах діяльності в умовах дошкільного навчального закладу висвітлені частково, не системно, в контексті інших завдань освіти і виховання дітей дошкільного віку.

Водночас зміст навчальних дисциплін, що входять до циклу фахової підготовки випускника вищого навчального закладу за напрямом підготовки «Дошкільна освіта» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», має значні потенційні можливості щодо підготовки вихователів до формування просторово-часових уявлень дітей дошкільного віку. Використання цього потенціалу розширить професійно-фахову підготовку студентів у контексті вимог, що ставляться до підготовки нової генерації педагогів, здатних закласти фундамент всебічного формування особистості дитини в початковій ланці загальної середньої освіти.

Відтак, професійна підготовка вихователів щодо формування у дітей просторово-часових уявлень потребує конструктивних змін у її змісті, а саме розширення та збагачення її змісту в контексті означеної проблеми.

Список використаних джерел

1. Беленька Г. В. Формування базової професійної компетентності вихователів у процесі університетської освіти / Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія і практика в умовах вищого навчального закладу. Навчальний посібник / під загальною редакцією професора С. О. Нікітчиної. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. – С. 128-176.

2. Данильян О. Г. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. – 2-ге вид., допов. і перероб. – Х.: Право, 2012. – 312 с.

3. Люблінська Г. О. Дитяча психологія / Г. О. Люблінська. – К.: «Вища школа», 1974. – 355 с.

Денисенко Світлана,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри комп'ютерних мультимедійних технологій Національного авіаційного університету, Україна

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА ВНЗ

Сьогоднішня вища школа повинна відповідати новим викликам, і особливо актуальною постає проблема інформатизації освіти, дослідження сучасних тенденцій створення та застосування нових форм освітнього середовища, зокрема, мультимедійного.

Освітнє середовище ВНЗ – професійно і особистісно стимулююче середовище, сукупність матеріальних, педагогічних і психологічних факторів вишівської діяльності, що спонукають суб'єктів освітнього процесу до професійно-особистісного розвитку і саморозвитку [1]. Тобто, освітнє середовище ВНЗ – це сукупність зовнішніх і внутрішніх факторів, що з однієї сторони є засобом впливу на становлення та розвиток особистості, а з іншої – об'єктом перетворення, у процесі формування внутрішнього світу суб'єкта при взаємодії з цим середовищем.

Щодо «мультимедійного середовища», О. Литвиненко визначає це поняття як підсистему соціокомунікативного простору, яка забезпечує функціонування в суспільстві мультимедійної інформації [2].

Узагальнивши наведені визначення, окреслимо мультимедійне освітнє середовище (МОС) як різновид освітнього середовища ВНЗ, відмінною рисою якого є технології мультимедіа, на основі яких реалізуються інтерактивні процеси навчання. Зважаючи на специфіку мультимедіа (нелінійність, інтерактивність, багатокomпонентність, емоційно-чуттєва насиченість) МОС варто розглядати як складну мультизадачну